

Ekstremalpinisme i Alaska

Af: Kristoffer Szilas

Vi læssede vores udstyr af Cessna propelflyet og kort tid efter forlod det os med en øredøvende larm. Pludselig var alt stille og vi var omgivet af bjergenes rungende tavshed. Vi stod midt på en gletsjer, milevidt fra den nærmeste civilisation og termometret viste -20 grader. Mine amerikanske klatremakkere Jess og Ben var allerede i gang med at tage skiene på for der var ingen tid at spilde. Der havde været et stabilt højtryk i området de seneste fem dage og det var kun et spørgsmål om tid før det næste stormvejr ville ramme os. Vores mål var at klatre en ny rute på østvæggen af bjerget Citadel i Alaskas

afsidesliggende og sjældent besøgte Kichatna bjergkæde.

Mindre end én time efter vi var landet, stod vi for foden af den rute vi havde udset os hjemmefra ved at studere flyfotos af bjerget. Der var dog en kritisk passage i midten af ruten, som vi ikke kunne se fra nogle af de vinkler vi havde fotos af. Nu da vi stod her så det ud til at der var is det meste af vejen i couloiren, som skar sig op igennem den næsten 1000 meter høje vertikale klippevæg. Vi jublede og var helt ekstatiske, fordi det så ud til at vores linje i det mindste var en mulighed nu og vejret var godt nok til at vi kunne gå i gang med projektet med det samme. Spørgsmålet var dog blot om vi ville være i stand til at klatre ruten eller om den ville være for svær.

Vi skyndte os tilbage til vores lejr og satte teltene op og pakkede vores rygsække til klatreturen. Vi regnede med at det ville tage os 3-4 dage før vi var tilbage i lejren, så vi pakkede hver en sovepose, et par frysetørrede retter og en bunke snacks. Vi tog også et lille telt med og to liggeunderlag som vi kunne dele. Vi medbragte desuden en livsnødvendig gasbrænder, som var den eneste måde vi kunne smelte sne og is til drikkevand under disse arktiske forhold. Det tungeste var dog klatreudstyret. Ruten så ud til at være så teknisk vanskelig at vi måtte medbringe 15 isskuer, 15 kiler, 10 friends, 10 pitoner, 2 snespyd, 2 spectre iskroge og to 60 meter helreb, foruden vores personlige grej

såsom isøkser, steigeisen, jumars, etriers mm.

Vi fik et par timers søvn og så startede klatreturen ved midnat, blot 12 timer efter vi var landet på gletsjeren. Natten var bidende kold, men heldigvis var det vindstille og helt skyfrit. Vi gik i rask trav med skiene på fødderne op til foden af bjerget indtil det blev for stejlt. Her efterlod vi skiene og fortsatte med steigeisen på fødderne i stedet. Vi klatrede uden reb på stejl sne de første hundreder meter, men der dukkede snart blank hård is op og vi tog rebene frem. Klatreforholdene var helt perfekte og vi arbejdede os systematisk opad. Efter nogle timer nåede vi rutens første store udfordring, den smalle isrende, som vi ikke kunne se på vores fotos. Den viste sig at bestå af tynd vertikal- til overhængende is. Jess ville føre denne reblængde og efterlod sin rygsæk hos mig og Ben.

Den overgav sig ikke helt uden kamp og da vi kom op til Jess på standpladsen, kunne vi godt se at han havde brug for en pause så jeg førte videre opad. Efter nogle timer kom vi op til foden af en klippevæg, som var kløvet af en dyb tynd sprække på omkring 30 cm i bredden. Den var for small til at man kunne klatre i den med hele kroppen, men for bred til at man kunne klatre den med hænderne og vi havde ingen klippesikringer i den størrelse. Vi kunne godt se at denne reblængde ville blive svær og vi var efterhånden trætte og dehydrerede efter omkring 16 timers klatring, så vi holdt en pause for at smelte sne, spise lidt og tænke over hvordan vi kunne komme op ad denne passage.

Ben valgte at give sig i kast med den, fordi han havde mest erfaring med offwidth-klatring fra sine mange ture til Yosemite. Han kæmpede længe og prustede og stønnede, mens han desperat forsøgte at placere en isskrue i strakt arm dybt i bunden af sprækken. Til sidst måtte han give op og lade sig fire ned. Jess var klar igen og ville give den et forsøg. Han kom op til dér hvor Ben gav op og fortsatte lidt videre. Jess kæmpede ihærdigt og lød nervøs da han sagde: "watch me, I'm about to fall". Jeg gjorde klar til at fange hans styrt og tænkte at det nu snart var min tur til at give reblængden et forsøg, fordi der var igen vej udenom denne passage. Som geolog havde jeg undervejs bemærket at klippen var meget dårligt sikret. Couloiren var orienteret parallelt med foliationen, hvilket betød at der var meget få tilgængelige sprækker at sætte sikringer i og klippen var en meget forvitret tonalit, som let smuldrede fra hinanden. Det meste af den is vi klatrede på var desuden luftig og snefyldt, så

mulighederne for at bore såkaldte abalakovankre ind var ikke gode. Vi havde ikke noget udstyr til at sætte borebolte med, så vi var mere eller mindre tvunget til i hvert fald at komme op til passet for enden af couloiren og finde en anden nedstigningsrute derfra. Ved en tidligere standplads havde jeg diskuteret problemet med Ben, som er en erfaren bigwall-klatrer, og han havde også bemærket at klippen var for dårlig til at vi bare kunne fire os ned samme vej vi kom op. "We simply have to bail upwards" var hans ræsonnement. Nu hørte vi dog Jess hamre en piton i en sprække og det lød lovende. "Okay, I'm going for it" kom det oppe fra Jess. Jeg gjorde igen klar til at fange et styrt, men det kom aldrig. I stedet lød der kæmpe "yehaa" fra Jess og vi vidste at han havde klaret den. Da vi omsider kom op til hans standplads var vi alle tre godt trætte, ikke mindst mentalt. Vi

roste ham for at have klaret denne svære passage og fortalte ham at der nu ikke var andre veje end opad.

Vi besluttede os for at bivakere lige præcis hvor vi var, fordi det var det fladeste sted vi havde set indtil nu. Det vil sige vi stod på en isskråning med 60 graders hældning og kunne nu se frem til et par timers ishuggeri for at lave en platform som vi kunne sove på. Først klatrede jeg dog op og slog nogle store overhængende sneformationer ned ovenfor os, så vi ikke fik en ubehagelig overraskelse i løbet af natten. Alaska er berygtet for disse såkaldte snesvampe, som er formationer der opbygger i turbulens på klipper. De har det med at falde ned uden varsel og har slået en del klatrere ihjel i tidens løb. Da vi gik i gang med at hugge platformen ud tog det ikke lang tid før vi ramte klippe under isen, så den blev kun lige akkurat stor nok til at vi kunne side

ned side om side. Vi forsøgte at sætte vores lille bivuaktelt op på ishylden, men det blev håbløst deformeret af at presse tre mand ind i noget, som egentlig nok snare var et halvanden-mands-telt. Det endte med at Jess sad med teltduen presset ind mod sit ansigt i én ende, mens jeg sad med hele overkroppen ude af teltåbningen i den anden. Det må have set ganske komisk ud, men vi var udmattede og forsøgte at sove lidt på denne måde. Jeg frøs dog hele natten igennem og fik ikke meget søvn, så i dét øjeblik jeg så tegn på solopgang startede jeg for brænderen og gik i gang med at smelte sne. Jeg brugte desuden rigtig lang tid på at få tøet mine støvler op så de kunne presses tilbage på fødderne. I løbet af natten var teltet sprækket flere steder, hvor det havde været i kontakt med klippen og det var nu ganske enkelt ubrugeligt. Vi overvejede kort om vi skulle smide det ned ad couloiren, som var så stejl at vi sikkert kunne finde teltet for foden af bjerget når vi kom ned igen. Vi valgte dog alligevel at pakke det sammen og tage det med os, selvom det nu bare var dødvægt. Det tog også lidt tid før Jess og Ben kunne mosle sig ud af soveposerne og teltet, men heldigvis var væggen østvendt, så der gik ikke lang tid før vi blev varmet op af solen stråler.

Første reblængde fra bivuakken var en stejl klippevæg, som blev klatret artificielt. Derefter fulgte et par reblængder med is og mix, indtil vi nåede slutningen af couloiren på en sadel i bjergkammen. Her ventede en ubehagelig overraskelse. Vi havde hele tiden regnet med at vi kunne finde en let passage til toppen herfra, men det viste sig at der var en meget stejl klippevæg og ingen mulighed for at klatre udenom. Ben fik julelys i øjene: "I'll take this one"! Han er særligt begejstret

for bigwall og artificiel-klatrung, så det var oplagt at han skulle snuppe denne reblængde. Klippen var stejl og forvitret og igen gjorde foliationen, at der kun var få sikringer at finde. Alligevel gik Ben entusiastisk i krig med kltringen og omkring 2 timer senere kunne vi følge efter hans A3-reblængde. Næste reblængde mindede om den forrige, men var mindre stejl, så her valgte Ben at smide hanskerne og sine steigeisen for at friklatre. Timingen var perfekt, fordi solen nu bagte direkte på væggen fra syd og det var helt vindstille. Ellers ville det være helt utænkeligt at klatre uden handsker i april måned i Alaska. Det tog igen lang tid før han nåede op til en standplads, men omsider var vi ude at klippebåndet.

Nu overtog jeg rebet og førte os op gennem mixet terræn langs bjergryggen i nogle timer. Vi kunne se hvad vi regnede med

var toppen, men ryggen var blevet alt for eksponeret til at vi kunne følge den, så vi måtte fire os ned på vestsiden for at nå derop. Det var dog blev så sent på dagen af vi måtte se os om efter et sted at bivuakere. På østsiden fandt vi det eneste egnede sted; en 70 graders isvæg. Vi gik i gang med at hugge is ud, men ramte efter et stykke tid klippe og måtte finde et sted længere nede og startede forfra. Her ramte vi igen klippe, men orkede ikke at prøve et nyt sted, så vi tog til takke med at sidde side om side på en ca. 40 cm bred platform. Jeg fik igen en uheldig plads og kom til at side på en skrående klippeknoled.

Denne nat havde vi ikke teltet til at dække vores soveposer, så spindrifft dækkede os til og kom imellem soveposerne og liggeunderlaget. Det var en kold fornøjelse og jeg sov aldrig mere end 30 minutter ad gangen, før jeg vågnede af enten kulde eller krampe. Omsider kunne jeg se en rødmen i horisonten og gik i gang med den omstændige proces med at smelte sne og genoptø mine støvler. Heldigvis blev vi snart ramt af solen og kunne med det samme mærke dens varme. Vi bemærkede dog alle tre at vi havde fået mindre forfrysninger på fingerspidserne, måske i forbindelse med at vi huggede hylden ud sent forrige aften. Der

var ikke så meget andet at gøre ved det nu end at forsøge at få varmen tilbage i fingrene og på med handskerne. Efter at have drukket lidt vand og spist en müstlibar var vi klar til at fire os ned på vestsiden og klatre mod toppen.

En let snerende førte de sidste 100 meter til en stor klippeblok, som var den sidste forhindring inden toppen. Den så ud til at være spejlblank på alle sider, så lige til det sidste var vi i tvivl om det overhovedet var muligt at komme på selve toppen. Det viste sig dog heldigvis at der på bagsiden var en let passage derop. Vi var jublende lykkelige over at have nået toppen via en ny rute, men vi var også lidt bekymrede over hvordan vi skulle komme ned igen. Som udgangspunkt havde vi regnet med at fire os ned samme ved vi kom op, men det mulighed var i hvert fald udelukket nu. Jeg huskede at der fandtes en moderat rute på nordkammen af bjerget, men kendte ikke dens præcise position. Efter et kort ophold, hvor vi smeltede sne og spiste

lidt begyndte vi nedstigningen. Jeg førte an fordi jeg jo kunne huske mere end de andre to om ruten, hvilket egentlig bare vil sige at jeg viste at der tidligere var mennesker som havde klaret sig op og ned den vej.

Jeg begyndte at traversere den eksponerede bjergkam og spejdede hele tiden en mulighed for at fire os ned på den snerampe, som jeg kunne huske at have set på denne rute. Terrænet blev dog efter nogle timer for stejlt til at vi kunne traversere og vi gik i gang med at fire os ned i etaper af 60 meter. Ét sted kom vi til en meget stejl væg, som vi ikke kunne se bundet af. Ben tog noget klippegrej og firede sig ned først. Jess og jeg ventede i lang tid ved standpladsen og

hørte intet fra Ben. Da vi omsider trak i rebet var det helt slapt og Ben hang derfor ikke længere på det. Vi råbte på ham og hørte intet svar. Jess virkede meget nervøs og jeg fik et flashback til en lignende situation, som jeg oplevede i Alperne, hvor min makker havde firet sig ud over enden af rebet og var omkommet.

Jeg var mildest talt ikke begejstret over at fire mig ned efter Ben og frygtede det værste. Klippen var overhængende så jeg firede mig i fri luft, men kunne ånde lettet op da jeg så Ben på et stejlt isparti 50 meter længere nede. Jeg råbte til Jess at Ben var okay og firede mig hele vejen ned. Ben fortalte at han havde haft problemer med at

finde en standplads for enden af rebet og at jeg skulle forsøge at finde en andet anker længere oppe, fordi der var ingen klippesprækker og isen var for tynd til sikringer der hvor han var. Vi hang midt på et meget stejlt ca. 100 meter højt klippeparti, så jeg skulle finde et godt anker, som kunne bære vægte af os alle tre. Heldigvis fandt jeg et sted, hvor isen var tyk nok til at bore et abalakovanker ind og Jess fulgte efter os. Vi trak i den ene ende af rebet for at hive det ned til vores anker, men det flyttede sig ikke én tomme. Fuck! Udbød Jess. Ben råbte at vi skulle prøve igen, men der skete stadig intet. Vi hang nu midt på en kæmpe klippevæg og havde ingen mulighed for at nedklatre, så vi skulle bare have det reb ned ellers var ikke noget at gøre. Jeg pakkede et sæt jumars ud af min rygsæk og Jess og jeg klippede dem til rebet for at givet et forsøg mere. Vi hev alt hvad vi kunne, men der skete stadig ikke

noget. Nu prøvede jeg at klippe os begge til en jumar som ballast, mens vi hoppede voldsomt op og ned af rebet. Der skete stadig intet. Ben satte en tibloc på rebet og vi hoppede alle i samlet flok og efter et par voldsomme hop gav rebet sig endelig! Vi flåede desperat rebet til os og turde ikke håbe på at få det hele med ned, men til sidst faldt det hele vejen til os. Vi var lettede, men nedstigningen var langt fra ovre.

Vi fortsatte med at fire os ned i et par reblængder og endelig nåede vi det snefelt, som jeg kunne huske at have set. Vi fortsatte med at nedklatre stejl sne og is i hvad der følte som en evighed, men til sidst nåede vi et snefelt som tilsyneladende var forbundet med den gletsjer som vi havde vores lejr på. Vi klatrede nu direkte ned mod vores gletsjer, men efter omkring en times nedklatring kunne vi se at der var noget som ikke stemte. Der var et ca. 200 meter vertikalt klippebånd

for foden af sneskråningen, som vi var i færd med at klatre ud over! Desuden havde vi udløst flere små flagelaviner undervejs, så vi havde ikke lyst til at komme for tæt på klipperne i disse sneforhold. Vi var allerede godt trætte både fysisk og mentalt, men der var ingen vej uden om. Vi måtte klatre op igen og finde en anden nedstigning.

Vi begyndte nu for alvor at kunne mærke vores forfrosne fingre og måtte ofte stoppe op for at forsøge at opvarme dem. Omsider nåede vi op på toppen af snekammen og kunne se en mulig nedstigning på bagsiden, men den gik lige under en kæmpe serak, som ikke så alt for indbydende ud, og skråningen var for stejl til at nedklatre. Vi var dog for udbrændte til at bekymre os om dette og ofrede et snespyd som abseilanker. På næste standplads fik vi en isskruer ind og derefter endnu et abseil fra et snespyd. Jeg kunne dog ikke finde nogen form for sikring på den næste standplads og måtte nøjes med at hamre en såkaldt spectre iskrog 3 cm ind i en marginal sprække på en klippeblok midt i det stejle snefelt.

Jeg regnede ikke med at den kunne holde ret meget mere end min kropsvægt og advarede de andre to da de kom ned. Vi havde ikke andre muligheder, så Ben gav krogen en lille test, mens han stadig hang på rebet og begyndte derefter at fire sig ned på den. Både Jess og jeg klippede os ud af ankret, fordi der var ingen grund til at vi alle

røg ned hvis den rev sig løs. Vi kunne bare stå og se til mens krogen fleksede under Bens kropsvægt efterhånden som han nærmede sig gletsjeren. Der lød et kæmpe "yeehaa" fra Ben da han nåede gletsjeren. Jess og jeg fulgte efter og derefter lagde vi os alle ned et øjeblik for at nyde flad, fast grund for første gang i tre dage.

Vi ankom til vores lejr blot 70 timer efter at have forladt den, men det følte som om vi i mellemtiden havde besøgt en fremmed planet; et isoleret sted uden nogen hjælp at hente udefra. Vi havde klatret en stor ny rute på en enorm klippevæg og derefter traverset hen over toppen og ned af en anden rute. Vi havde gjort det i den bedst tænkelige stil, helt på bjergets egne præmisser. Dét er det ultimative eventyr som bjergbestigere søger. Jeg havde haft dette bjerg som et projekt i rigtig mange år og endelig var det blevet fuldført, så det tog noget tid før det sank ind at det faktisk var lykket for os. Vores rute fik navnet "Hypa Zypa Couloir" og graden ED+, AI5+, M6+, 5.10R, A3, 1100 meter.

